

УДК 94 : 327.57(94+410+73)

<http://doi.org/10.46869/2707-6776-2022-19-8>

Пошедін О.І.

<https://orcid.org/0000-0002-9253-5285>

НОВЕ ТРИСТОРОННЄ ПАРТНЕРСТВО В ГАЛУЗІ БЕЗПЕКИ МІЖ АВСТРАЛІЄЮ, ВЕЛИКОЮ БРИТАНІЄЮ ТА США – AUKUS: ПРИЧИНИ СТВОРЕННЯ, НАСЛІДКИ ДЛЯ МІЖНАРОДНОЇ БЕЗПЕКИ

У статті досліджуються причини створення нового тристороннього партнерства в галузі безпеки між Австралією, Великою Британією та США (AUKUS) і робиться прогноз щодо впливу створення AUKUS на міжнародну безпеку. Аналізуються стратегічні політичні й оборонні документи держав AUKUS на предмет їх політики в Індо-Тихоокеанському регіоні, а також документи Китайської Народної Республіки щодо її політики в Азійсько-Тихоокеанському регіоні.

Встановлено, що Індо-Тихоокеанський регіон має важливе значення як для держав AUKUS, так і для всього світу. Під час заяви про створення AUKUS лідери держав нового тристороннього партнерства не згадували Китай, наголошуючи на необхідності збереження безпеки та стабільності в Індо-Тихоокеанському регіоні. Проте очевидно, що причиною створення AUKUS є агресивна політика Китайської Народної Республіки, яка коливається від економічного примусу до безпосередніх погроз застосування сили проти Тайваню.

Основні напрями співробітництва визначені в межах AUKUS сприятимуть підвищенню оборонних спроможностей кожної з трьох держав. Ключовий проєкт AUKUS – будівництво Австралією флоту атомних підводних човнів є важливим інструментом стримування Китаю та забезпечення балансу сил в Індо-Тихоокеанському регіоні.

У статті прогнозується, що створення AUKUS позитивно впливатиме не тільки на безпеку в Індо-Тихоокеанському регіоні, але й на міжнародну безпеку загалом. Зазначене партнерство не створить геополітичну напругу і не приведе до гонитви озброєнь в регіоні. Китай і до створення AUKUS здійснював мілітаризацію Індо-Тихоокеанського регіону, відкидав залучення міжнародних організацій до розв'язання спірних питань з сусідніми державами, трактуючи всі суперечки на свою користь. Не зашкодить створення AUKUS і єдності НАТО через скасування Австралією контракту з Францією на будівництво дизельних підводних човнів. Фінансові проблеми з французькою фірмою врегульовані, зміцнюється оборонна співпраця між двома державами.

Ключові слова: AUKUS, Індо-Тихоокеанський регіон, Китайська Народна Республіка, міжнародна безпека.

Сучасна система міжнародної безпеки, яка була створена після Другої світової війни, переживає глибоку кризу, спричинену агресивною поведінкою Росії на міжнародній арені. Збройна агресія Росії проти Грузії, військове втручання у події в Сирії, війна проти України, яка триває вже восьмий рік, не отримали належної відповіді від Організації Об'єднаних Націй. Росія підмінила міжнародне право правом військової сили, порушує міжнародні договори та угоди, паралізує роботу міжнародних безпекових структур. Характеризуючи військовий напад Росії на Україну Високий представник Європейського Союзу

із закордонних справ і безпекової політики Жозеп Боррель зазначав, що весь світ перебуває у небезпеці завдяки російським воєнним злочинам, які роблять з України другу Сирію [1]. У такій ситуації, коли ООН демонструє неспроможність захистити свої держави-члени від агресії з боку інших членів, важливим завданням є пошук альтернативних механізмів, які забезпечуватимуть підтримку балансу сил на міжнародній арені та запобігатимуть війнам і військовим конфліктам.

Після того, як у вересні 2021 р. було започатковане нове тристороннє партнерство в галузі безпеки між Австралією, Великою Британією та Сполученими Штатами (AUKUS) в українських засобах масової інформації з'явилася значна кількість інформаційних повідомлень, присвячених цій події [2, 3]. Здійснювався огляд реакції світової преси на створення AUKUS [4]. Прогнозувалися можливі наступні кроки США після створення AUKUS [5]. На загрози, які може нести створення AUKUS звертав увагу у своїй публікації Денис Закіянов [6].

Анатолій Черниш наголошував, що перспективи зміцнення позицій Британії, Австралії та США, ймовірно, будуть знівельовані дзеркальними діями з боку Китаю, проти якого і спрямоване нове безпекове партнерство, а дипломатичний конфлікт між Францією та країнами-членами AUKUS негативно вплинув на єдність Північноатлантичного альянсу, зазначав у своїй публікації [7]. Стверджувалося, що AUKUS спрямований проти Китаю, а в основі його створення лежали конкретні економічні, корпоративні та політичні інтереси США, а наслідки для держав AUKUS будуть в основному негативними [8].

Хоча у багатьох розглянутих публікаціях і наголошувалося, що AUKUS спрямований проти Китаю, комплексних наукових досліджень, де б розкривалися причини його створення ще бракує в Україні. Держави AUKUS активно на політичному, економічному і військовому рівні підтримують Україну у війні з Російською Федерацією. У цьому контексті усвідомлення зовнішньополітичного курсу цих держав допоможе уникнути помилок, які можуть негативно позначитися на стосунках України з Австралією, Великою Британією та Сполученими Штатами.

Завдання статті. Проаналізувати: стратегічні політичні оборонні документи держав AUKUS на предмет їх політики в Індо-Тихоокеанському регіоні; політику КНР в Азійсько-Тихоокеанському регіоні та оцінку цієї політики державами AUKUS. Спираючись на цей аналіз розкрити причини створення нового тристороннього партнерства у галузі безпеки між Австралією, Великобританією і Сполученими Штатами та зробити прогноз щодо впливу створення AUKUS на міжнародну безпеку.

Індо-Тихоокеанський регіон у зовнішній політиці держав AUKUS

США. Індо-Тихоокеанська стратегія США [9] була опублікована у лютому 2022 року. Стратегія наголошує на відданості Сполучених Штатів справі підтримки індо-тихоокеанських партнерів і описує цілі, які США планують

досягти за допомогою певних заходів. Розглянемо положення Стратегії більш детально. У документі підкреслюється важливе значення Індостанського регіону як для США, так і для всього світу. Зазначається, що в регіоні зосереджено майже дві третини світової економіки та сім найбільших армій світу, базується більше військовослужбовців Сполучених Штатів, ніж у будь-якому іншому регіоні поза межами США. Індостанський регіон підтримує понад три мільйони американських робочих місць. У ньому проживає більш ніж половина населення світу, включаючи 58% молоді, зосереджено 60% світового ВВП, дві третини глобального економічного зростання.

У Стратегії визначено п'ять цілей США: просувати вільний і відкритий Індостанський регіон; створювати зв'язки всередині регіону і за його межами; стимулювати регіональне процвітання; підтримувати Індостанську безпеку; підвищувати регіональну стійкість до транснаціональних загроз. Наголошується, що кожна з п'яти цілей досягатиметься спільно з союзниками та регіональними інститутами. З огляду на назву статті, для нас найбільший інтерес становить ціль щодо підтримки безпеки в Індостанському регіоні.

Комплексне стримування буде наріжним каменем підходу США в регіоні, зазначається у Стратегії. З цією метою: здійснюватиметься інтеграція зусиль у всіх сферах бойових дій та спектрі конфліктів для того, щоб Сполучені Штати разом з союзниками та партнерами могли стримувати чи відбивати агресію у будь-якому вигляді та у будь-якій сфері; просуватимуться ініціативи, які посилюватимуть стримування і протидію примусу та запобігатимуть спробам, спрямованим на зміну кордонів або обмеження прав суверенних держав на морі. Стимування включатиме заходи підвищення спроможностей збройних сил США за такими напрямками як: космос і кіберпростір; розробка нових концепцій операцій; побудова гнучкішої системи управління та контролю; збільшення масштабу та складності спільних навчань та операцій.

Самою великою асиметричною силою США Стратегія називає мережу альянсів і партнерств у сфері безпеки. Для їх розвитку й удосконалення США будуть: продовжувати модернізувати договірні союзи з Австралією, Японією, Республікою Корея, Філіппінами і Таїландом; розвивати оборонне партнерство з Індією; підтримувати сили самооборони Тайваню; зміцнювати зв'язок у сфері безпеки між союзниками і партнерами в Індостанському регіоні та за його межами, зокрема шляхом пошуку нових можливостей для об'єднання оборонно-промислових баз і спільного виробництва ключових технологій; об'єднувати індостанських і європейських партнерів США новими способами, зокрема через партнерство AUKUS.

У розвиток положень Стратегії на початку березня 2022 р. Велика Британія та Сполучені Штати провели консультації високого рівня і домовилися розпочати безперервний діалог щодо Індостанського регіону. В уряді

США діалог вестиме Рада національної безпеки та Державний департамент, а в уряді Великої Британії – Секретаріат національної безпеки та Міністерство закордонних справ, Співдружності та розвитку [10].

Велика Британія. У 2021 р. була представлена Комплексна стратегія з питань оборони, дипломатії та міжнародного розвитку «Глобальна Британія в епоху конкуренції: комплексний огляд безпеки, оборони, розвитку і зовнішньої політики» [11]. У ній викладається бачення британської політики і світових процесів до 2030 р. з визначенням конкретних заходів і дій до 2025 р. Комплексна стратегія зазначає, що до 2030 р. Велика Британія буде активно залучена в Індо-Тихоокеанському регіоні як європейський партнер із найширшою та інтегрованою присутністю на підтримку взаємовигідної торгівлі, спільної безпеки та цінностей. Наголошується, що Індо-Тихоокеанський регіон має вирішальне значення для економіки і безпеки Великої Британії. Щонайменше 1,7 млн британських громадян проживають у всьому регіоні, на нього припадає 17,5% світової торгівлі Великої Британії. Значна частина торгівлі з Азією залежить від судноплавства, яке пролягає через Індо-Тихоокеанський регіон. Тому збереження свободи судноплавства має важливе значення для національних інтересів Великої Британії. Разом з цим регіон знаходиться в центрі загострення геополітичної конкуренції через невирішені територіальні суперечки, розповсюдження ядерної зброї, зміни клімату та недержавних загроз від тероризму. Велика Британія залишається відданою поглибленню та розширенню партнерства з іншими країнами з метою сприяння розвитку відкритих суспільств і підтримки міжнародних правил та норм, які лежать в основі вільної торгівлі, безпеки та стабільності.

Документ «Оборона в епоху конкурентоспроможності» був оприлюднений через декілька днів після Комплексної стратегії «Глобальна Британія в епоху конкуренції». Він окреслює внесок оборони в досягнення головних цілей, викладених у Комплексній стратегії і включає інформацію про те, як трансформуватимуться збройні сили, щоб протистояти загрозам майбутнього. Інтеграція із союзниками матиме основне значення для збереження глобальної стратегічної переваги Великої Британії. Партнерські відносини з Канадою, Австралією та Новою Зеландією будуть у центрі оборонної політики в Індо-Тихоокеанському регіоні. Документом передбачено: розгортання авіаносної ударної групи у регіоні, морських патрульних суден, прибережної групи реагування та фрегатів; поглиблення та розвиток відносин в оборонній промисловості в регіоні, зокрема з Австралією, Японією, Республікою Корея та Індією [12].

Австралія. Політика Австралії щодо Індо-Тихоокеанського регіону викладена у Білій книзі зовнішньої політики в окремому розділі, якій має назву «Стабільний і успішний Індо-Тихоокеанський регіон» [13]. У Білій книзі наголошується, що підхід до кращого захисту та просування інтересів Австралії в Індо-Тихоокеанському регіоні починається зі значних інвестицій у

національні безпекові сили. Зокрема, створюватимуться більш боєздатні, гнучкі та потужні Сили оборони Австралії. Також продовжуватиметься активна дипломатія та використовуватиметься співробітництво в галузі розвитку для просування економічних реформ і соціальної стабільності. Альянс зі Сполученими Штатами є ключовим для безпеки Австралії та лежить в основі стратегічного та оборонного планування. Уряд заохочуватиме якнайсильнішу економічну та безпекову присутність Сполучених Штатів у регіоні. Зміцнення всеосяжного стратегічного партнерства з Китаєм також є життєво важливим для Австралії як для досягнення широких двосторонніх інтересів, так і через все більший вплив Китаю на регіональні та глобальні проблеми, які мають найбільше значення для безпеки та процвітання Австралії. У документі заявлено про наміри підвищувати взаємодію з основними демократіями Індотихоокеанського регіону, працювати в рамках партнерств, зокрема в невеликих групах, щоб просувати та захищати спільне бачення регіону та підтримувати баланс у регіоні, який відповідає інтересам Австралії.

В Оновленій оборонній стратегії Австралії 2020 р. підкреслено, що Індотихоокеанський регіон знаходиться в центрі великої стратегічної конкуренції. Ця конкуренція, насамперед між Сполученими Штатами та Китаєм, стане основним рушієм стратегічної динаміки в регіоні. В Індотихоокеанському регіоні триває військова модернізація, яка призвела до розробки та розгортання нової зброї. Це кидає виклик перевагам військового потенціалу Австралії, а розширення можливостей кіберпростору та готовність деяких країн і недержавних організацій їх використовувати ще більше ускладнюють стратегічне середовище Австралії. Спостерігаються військові та невійськові форми примусу, спрямовані на досягнення стратегічних цілей без провокування конфлікту. В Індотихоокеанському регіоні ці дії коливаються від мілітаризації Південно-Китайського моря до дезінформаційних кампаній та економічного примусу. Оборона повинна бути краще підготовлена до реагування на ці виклики, наголошується в Оновленій оборонній стратегії Австралії [14].

Азійсько-Тихоокеанський регіон у політиці КНР

Китайська політика в Індотихоокеанському регіоні, а також реальна оцінка цієї політики державами AUKUS окремо розглядаються у статті, адже у багатьох повідомленнях про створення AUKUS наголошувалося, що це партнерство спрямовано насамперед проти Китаю. Наскільки це твердження відповідає дійсності демонструють результати дослідження, які наведені нижче.

Китай, на відміну від держав AUKUS, замість терміну «Індотихоокеанський регіон» використовує термін «Азійсько-Тихоокеанський регіон». Географічно різниця між ними фактично відсутня. В Індотихоокеанській стратегії США географічні межі регіону визначаються від Північно-Східної і Південно-Східної Азії до Південної Азії та Океанії, включно з островами Тихого океану [9]. Австралія визначає Індотихоокеанський регіон як регіон, що простягається від східної частини Індійського океану до Тихого океану, з'єднаний Південно-

Східною Азією, включно з Індією, Північною Азією та Сполученими Штатами [13].

Інформаційне бюро Державної ради Китаю опублікувало білу книгу «Політика Китаю щодо співробітництва в галузі безпеки в Азійсько-Тихоокеанському регіоні» у 2017 р. [15]. У документі зазначено, що Китай відданий справі зміцнення миру та стабільності в регіоні та прагне дружньої співпраці з усіма країнами. Заявлено, що Китай узяв на себе зобов'язання працювати зі Сполученими Штатами над створенням нової моделі відносин з великими країнами. Ця модель базується на безконфліктності, взаємній повазі та взаємовигідній співпраці. У документі зазначено, що створення сильної національної оборони та збройних сил є стратегічним завданням модернізації Китаю. Зі свого боку збройні сили КНР забезпечують безпеку та стратегічну підтримку розвитку країни, а також роблять позитивний внесок у підтримку миру в усьому світі та забезпечення регіональної стабільності. Стосовно ситуації у Південно-Китайському морі наголошувалося, що Китай прагне мирно вирішувати спори про території та морські права та інтереси з країнами, безпосередньо залученими до конфлікту, шляхом дружніх переговорів та консультацій. Водночас у Білій книзі стверджується, що Китай має незаперечний суверенітет над островами Наньша і прилеглими до них водами, а також те, що острови Дяоюйдао є частиною Китаю. Справжнє ставлення Китаю до вирішення територіальних суперечок з сусідами характеризує положення Білої книги про те, що жодні зусилля з інтернаціоналізації та юридичного оформлення проблеми Південно-Китайського моря не допоможуть її вирішенню, а лише ускладнять та піддаватимуть ризику регіональний мир та стабільність. Небажання Китаю залучати міжнародні інституції та організації до розв'язання проблемних питань із сусідами цілком зрозуміло. Коли країни регіону залишаються з Китаєм віч-на-віч, шанси останнього домогтися свого завдяки економічним важелям дуже великі. Простіше кажучи, Китай може купити лояльність сусідніх держав скориставшись, наприклад, їхнім складним економічним становищем.

Китайський уряд видав у 2019 р. білу книгу «Національна оборона Китаю в нову еру», де виклав оборонну політику та пояснив цілі Китаю щодо створення міцнішої національної оборони та сильної армії [16]. У Білій книзі стверджується, що розгортання США системи висотної зональної оборони (Theater High Altitude Area Defense, THAAD) в Республіці Корея серйозно підірвало регіональний стратегічний баланс та інтереси стратегічної безпеки країн регіону (Південна Корея та США розглядають систему THAAD як інструмент, який може знизити загрози з боку ракет з ядерними боєголовками Північної Кореї). Констатується, що Японія стала більш орієнтованою на зовні у своїх військових зусиллях, а Австралія продовжує зміцнювати військовий союз зі США та свою військову участь в Азійсько-Тихоокеанському регіоні. Повторюючи положення «Політики Китаю щодо співробітництва в галузі

безпеки в Азійсько-Тихоокеанському регіоні» про те, що острови Південно-Китайського моря та острови Дяюйдао є частиною території КНР, у Білій книзі наголошується, що Китай здійснює свій національний суверенітет через будівництво інфраструктури та розгортання необхідних оборонних засобів на островах та рифах у Південно-Китайському морі, а також завдяки патрулюванню у водах островів Дяюйдао у Східно-Китайському морі. Для розв'язання тайванського питання та досягнення повного возз'єднання країни Китай не обіцяє відмовитися від застосування сили та залишає за собою можливість вжити всіх необхідних заходів. Модернізацію національної оборони та збройних сил планується завершити до 2035 р., а до середини XXI ст. збройні сили КНР повинні перетворитися на сили світового рівня.

Виклики безпеці в Індо-Тихоокеанському регіоні

Нині Індо-Тихоокеанський регіон опинився перед серйозними безпековими викликами. Внаслідок зміни клімату підвищується рівень світового океану та постає загроза затоплення тихоокеанських островів, виникнення сильніших штормів і засолення ґрунтів. Зростання викидів вуглекислого газу загрожує популяції промислових риб, які є основним джерелом харчування для мільйонів людей регіону. Окремою загрозою залишається ядерно-ракетна програма Корейської Народно-Демократичної Республіки. Зважаючи на предмет дослідження статті, для нас найбільший інтерес представляє те, як державами АУКУС сприймається політика КНР загалом і в Індо-Тихоокеанському регіоні зокрема.

Велика Британія. У Комплексній стратегії з питань оборони, дипломатії та міжнародного розвитку Великої Британії [11] зазначається, що зростаюча могутність і міжнародна рішучість Китаю можуть стати найбільш значущим геополітичним чинником у 2020-х рр. Задекларовано бажання підтримувати торгівлі та інвестиційні відносини з Китаєм та співпрацювати з ним у подоланні транснаціональних викликів, таких як зміна клімату. Велика Британія прагне адаптуватися до зростання впливу Китаю у світі, одночасно покращуючи здатність реагувати на системний виклик, який він створює для безпеки, процвітання та цінностей союзників і партнерів Великої Британії. Китай є системним конкурентом, а також становить найбільшу державну загрозу для економічної безпеки Великої Британії наголошується у документі. Згадуються у Комплексній стратегії і порушення Китаєм прав людини в Сіньцзян-Уйгурському автономному районі. Те, що ці звинувачення є виправданими свідчить доповідь Управлінням Верховного Комісара ООН з прав людини стосовно ситуації у Сіньцзян-Уйгурському автономному районі, яка була опублікована наприкінці серпня 2022 р. [17]. У доповіді зазначається, що серйозні порушення прав людини були скоєні в контексті застосування урядом стратегій боротьби з тероризмом і екстремізмом. Ці порушення прав людини впливають із внутрішньої антитерористичної правової системи КНР, яка є глибоко проблематичною з точки зору міжнародних норм і стандартів прав

людини. Зі свого боку Китай відкидає ці звинувачення.

Значний вплив військової модернізації Китаю (яка здійснюється швидше, ніж у будь-якій іншій країні) його міжнародна активність в Індо-Тихоокеанському регіоні буде все більш серйозною проблемою, зазначається в документі «Оборона в епоху конкурентоспроможності» [12]. На погляд Міністерства оборони Великої Британії зростання військово-морського флоту Китаю, який вже є найбільшим у світі, випереджає всіх конкурентів. До 2030 р. у Китаю буде до п'яти авіаносців, а також до чотирьох вертолітоносців. Китай також розробляє повний спектр повітряних засобів, включаючи винищувачі четвертого і п'ятого покоління, літак-розвідник, важкий транспортний літак, озброєні малопомітні безпілотні апарати, а також систему протиракетної оборони з найсучаснішими у світі ракетами класу земля-повітря.

Австралія. У Білій книзі зовнішньої політики підкреслюється, що Австралія віддана міцним та конструктивним зв'язкам з Китаєм. Разом з цим наголошується, що суперечки про морські та сухопутні кордони є джерелом потенційної нестабільності в Індо-Тихоокеанському регіоні. Австралія виступає проти використання спірних об'єктів та штучних споруд у Південно-Китайському морі у військових цілях. У документі зазначається, що військова модернізація Китаю швидко збільшує боєздатність його збройних сил і сьогодні у нього найбільші військово-морські та повітряні сили в Азії, а також найбільша берегова охорона у світі [13]. В Оновленій оборонній стратегії Австралії 2020 р. констатується, що стратегічна конкуренція, насамперед між США та Китаєм, стане основним двигуном стратегічної динаміки у всьому Індо-Тихоокеанському регіоні [14].

США. Як можна було переконатися, у документах Великої Британії Китай названо системним викликом для безпеки, процвітання та цінностей, союзників і партнерів Великої Британії, а також конкурентом, який являє найбільшу державну загрозу для економічної безпеки Великої Британії. Австралія у своїх стратегічних документах напряду не засуджує політику Китаю, обмежуючись заявою про неприпустимість використання спірних об'єктів та штучних споруд у Південно-Китайському морі у військових цілях.

Натомість Індо-Тихоокеанська стратегія США, не вдаючись до натяків, безпосередньо констатує, що Індо-Тихоокеанський регіон перебуває перед численними викликами, особливо з боку КНР [9]. А далі ці виклики перераховуються. Наголошується, що примус і агресія КНР охоплюють всю земну кулю, але найгостріше вони проявляються в Індо-Тихоокеанському регіоні. Від економічного примусу Австралії до конфлікту з Індією, зростання тиску на Тайвань і залякування сусідів у Східно-Китайському та Південно-Китайському морях. КНР також підриває права людини та міжнародне право, включаючи свободу судноплавства, а також інші принципи, які принесли стабільність та процвітання в Індо-Тихоокеанський регіон. У Стратегії підкреслюється, що колективні зусилля протягом наступного десятиліття

визначать, чи вдасться КНР змінити правила та норми, які принесли користь Індо-Тихоокеанському регіону та всьому світу. Завдання США і союзників полягатимуть не в тому, щоб змінити КНР, а в тому, щоб сформувати стратегічне середовище, максимальне сприятливе для США, а також для американських союзників і партнерів.

Китайська позиція щодо Тайваню та політика у Східно-Китайському та Південно-Китайському морях частково була розглянута у статті. Щодо Індії, то Китай воював за спірні прикордонні території з Індією у 1962 р. З того часу обидві країни не змогли домовитися про свій кордон довжиною 3488 км. Докладніше про прикордонні суперечки Китаю й Індії можна ознайомитися, наприклад, у публікаціях Білала Кучай і Маюрі Банерджі [18; 19].

У контексті завдань статті варто зупинитися на положенні Індо-Тихоокеанської стратегії США щодо застосування Китаєм політики економічного примусу до Австралії. В австралійських стратегічних документах, які розглядаються у статті, економічний примус згадується без прив'язки до Китаю. Водночас офіційні особи Австралії саме Китай звинувачують у здійсненні політики економічного примусу. У січні 2022 р. у своїй промові на Всесвітньому економічному форумі в Давосі прем'єр-міністр Австралії Скотт Моррісон обвинуватив Китай в економічному примусі та кібератаках. Австралія стала мішенню китайських тарифів на ключові експортні сільськогосподарські товари через критику політики КНР щодо Сіньцзяну, Гонконгу та Тайваню [20].

Варто згадати, що саме такий метод використовувала Росія стосовно України, коли за допомогою економічних санкцій намагалася вплинути на зовнішню політику України, перешкоджаючи підписанню Угоди про асоціацію з Європейським Союзом. Використання офіційними особами Китаю погроз щодо застосування економічного примусу для зміни поведінки держави, яка не погоджується з китайською політикою, свідчить про те, що цей інструмент став для КНР звичайною справою. Так, у 2020 р. у відповідь на заклик Австралії провести міжнародне розслідування джерела поширення коронавірусу, посол Китаю в Австралії заявив, що у відповідь китайські споживачі можуть бойкотувати австралійську яловичину, вино, туризм та університети [21]. Можна погодитися з твердження Алана Дюпона про те, що безпрецедентна торгова кампанія Китаю проти Австралії є прикладом економічного примусу в геополітичних цілях. Мета цієї кампанії двояка: підкорити Австралію волі КНР та від'єднати її від системи альянсів США [22].

Китайська сторона негативно сприйняла положення Індо-Тихоокеанської стратегії США. Міністр закордонних справ КНР заявив, що ця Стратегія спрямована не тільки на те, щоб стерти назву «Азійсько-Тихоокеанський регіон» та ефективні рамки регіонального співробітництва в Азійсько-Тихоокеанському регіоні (цим твердженням Китай заперечує існування терміну «Індо-Тихоокеанський регіон», який використовують держави Заходу), а й на

те, щоб звести нанівець досягнення і розвитку, які держави регіону підтримують спільними зусиллями протягом десятиліть. На думку китайського міністра, Індо-Тихоокеанська стратегія спрямована на створення різноманітних дрібних угруповань під гаслом «свободи та відкритості», стримування Китаю та спроби зробити країни Азійсько-Тихоокеанського регіону «пішаками» гегемонії США [23].

Положення Індо-Тихоокеанської стратегії США стосовно КНР були розвинені у виступі Державного секретаря Ентоні Блінкена у травні 2022 р. [24]. У промові в Університеті Джорджа Вашингтона за темою «Підхід адміністрації до Китайської Народної Республіки» він зазначив, що США хочуть не тільки зберегти міжнародний порядок, а й модернізувати його так, щоб він представляв інтереси, цінності та надії всіх країн, великих і малих і був здатний долати виклики сьогодення та майбутнього. Державний секретар зазначив, що президент Росії Володимир Путін становить явну та реальну загрозу основам міжнародного порядку. Напавши на Україну, він також атакував принципи суверенітету та територіальної цілісності, закріплені у Статуті ООН. Захист Пекіном війни Президента Путіна, спрямованої на знищення суверенітету України та забезпечення сфери впливу в Європі, має стати тривожним сигналом для всіх, хто вважає Індо-Тихоокеанський регіон своєю домівкою. Китай – єдина країна, яка одночасно бажає змінити міжнародний порядок і має для цього економічні, дипломатичні, військові та технологічні потужності, додав Ентоні Блінкен. Якщо бачення Пекіна буде реалізовано, воно відштовхне всіх від універсальних цінностей, які значною мірою підтримували світовий прогрес останні сімдесят п'ять років, наголосив Державний секретар.

Зі свого боку Посольство КНР в США у червні 2022 р. опублікувало «Комплексну, систематичну та детальну відповідь на промову Державного секретаря Ентоні Блінкена щодо політики Китаю». У зазначеній відповіді промова Державного секретаря поділена на 21 пункт, за якими китайське посольство звинувачує США у порушенні ними реального мирового порядку до здійснення дезінформаційних кампаній. Щодо військової агресії Росії проти України, то китайське посольство фактично повторює тези російської пропаганди. У нападі Росії на Україну звинувачуються США та політика розширення НАТО, а також засуджується постачання зброї Україні. Війна Росії проти України називається конфліктом і кризою [25].

Причини створення AUKUS

Розв'язана Росією війна проти України негативно вплинула на стабільність і безпеку європейського континенту та спричинила продовольчу кризу через безкарну блокаду Росією морських портів України. Так само і порушення судноплавства або широкомасштабний військовий конфлікт в Індо-Тихоокеанському регіоні, який має важливе економічне значення для світової економіки, стане справжньою катастрофою для значної частини земної кулі.

Такий сценарій є імовірним, наприклад, на тлі китайських погроз Тайваню і заяви президента США Байдена про готовність захищати Тайвань у разі нападу КНР [26].

Китай зробив ставку на силу в міжнародних відносинах, про що безпосередньо заявляє у своїх стратегічних документах. Приклади таких дій КНР вже наводилися у статті. Те, що Китай насправді прагне змінити світовий порядок, який сформувався після закінчення Другої світової війни, свідчить і ставлення КНР до міжнародних інституцій, які покликані розв'язувати спірні питання між державами. Реакція на арбітражний розгляд проти КНР, який Республіка Філіппіни порушила відповідно до Конвенції ООН з морського права 22 січня 2013 р., є наочним прикладом такої поведінки. Арбітраж стосувався ролі історичних прав і джерела морських прав у Південно-Китайському морі, статусу певних морських об'єктів у Південно-Китайському морі та законності дій Китаю у Південно-Китайському морі [27].

Постійна палата третейського суду (Гаага) 12 липня 2016 р. оприлюднила одностороннє рішення спеціально створеного Трибуналу щодо зазначеного арбітражного провадження. Трибунал дійшов висновку, що Китай не мав правових підстав пред'являти історичні вимоги на острови в Південно-Китайському морі та встановив, що Китай порушив суверенні права Філіппін в їх виключній економічній зоні шляхом втручання в рибальство і розвідку нафти, будівництва штучних островів і вилов китайськими рибачами риби у виключній економічній зоні Філіппін [28].

Розуміючи, що таке рішення Трибуналу може дати урядам Брунею, Індонезії, Малайзії, Тайваню та В'єтнаму більше важелів впливу у їхніх власних морських суперечках з Пекіном, Китай, який з самого початку відмовився від участі в арбітражному розгляді, не визнає це рішення. Як заявив один колишній високопоставлений дипломат Китаю, відповідне рішення Трибуналу – це «не більше ніж макулатура» [29].

Велика Британія та Австралія, які мають власні інтереси в Індо-Тихоокеанському регіоні, вже сьогодні ні самотужки, ні разом не спроможні протистояти китайському військовому домінуванню. Комплексне стримування Китаю в регіоні можливе лише за участі США. Безпекове партнерство трьох держав є цілком природнім, воно об'єднане спільними цінностями і має історичне коріння. Коли 15 вересня 2021 р. було оголошено про створення AUKUS [30], президент США підкреслив, що оборонне партнерство Сполучених Штатів, Австралії та Сполученого Королівства триває вже понад сто років: з часів Першої й Другої світових війн, корейської війни та війни в Перській затоці. AUKUS, на погляд Джо Байдена, посилить спільну здатність протистояти загрозам XXI ст. так само, як це робили три держави разом у XX ст.

Зі свого боку прем'єр-міністр Австралії Скотт Моррісон заявив, що першою великою ініціативою AUKUS буде створення атомного підводного флоту для

Австралії, який планується побудувати в австралійському місті Аделаїда. Якщо цей план реалізується, Австралія отримає доступ до найсучасніших оборонних технологій та створить додаткові робочі місця. У липні 2022 р. Міністр оборони Австралії Річард Марлес підтвердив, що майбутній австралійський флот із восьми атомних підводних човнів буде збудовано в Аделаїді [31]. Ці чинники теж можна розглядати як додатковий стимул приєднання Австралії до AUKUS. За даними одного з останніх опитувань, троє з чотирьох австралійців вбачають у Китаї військову загрозу [32]. План Австралії щодо придбання атомних підводних човнів у рамках AUKUS підтримує 70% населення [33]. Зрозуміло, що для Австралії це буде затратний та складний проект (консультації між союзниками тривають і остаточною вартість проєкту ще не визначена). В Австралії відсутні виробничі потужності з будівництва ядерних підводних човнів, немає досвіду їх обслуговування й експлуатації. Водночас як продемонструвала військова агресія Росії проти України, довгостроковими безпековими потребами не можна нехтувати через економічні міркування, адже наслідки такого підходу можуть виявитися катастрофічними як для окремих країн, так і для всього світу.

Колишній прем'єр-міністр Великої Британії Борис Джонсон, коментуючи створення AUKUS зазначив, що створення Австралією флоту атомних підводних човнів буде одним із найскладніших проєктів у світі, який триватиме десятиліття. Разом з іншими можливостями AUKUS, наголосив Б. Джонсон, Велика Британія зміцнить своє місце на передньому краї науки та технологій і створить сотні висококваліфікованих робочих місць [30]. Отже, крім суто безпекових аспектів, для Австралії і Великої Британії приєднання до AUKUS може виявитися корисним з погляду технологічних і економічних міркувань.

Щодо безпекових питань, то держави AUKUS розвиватимуть тристороннє співробітництво за такими напрямками: розробка автономних підводних апаратів; квантові технології у сфері позиціонування, навігації та синхронізації; штучний інтелект та автономність; розвиток спроможностей захисту від кіберзагроз, включно з захистом критично важливих систем зв'язку; розробка передових гіперзвукових та протигіперзвукових спроможностей; радіоелектронна боротьба; інноваційна робота, яка спрямована на прискорення розвитку відповідних оборонних інноваційних підприємств та спільне навчання, включаючи способи швидшої інтеграції комерційних технологій для вирішення бойових завдань; розширення та прискорення обміну конфіденційною інформацією [34].

Варто наголосити, що заради створення флоту атомних підводних човнів Австралія вийшла з угоди на суму 66 млрд доларів, яка передбачала придбання дизельних підводних човнів у Франції. Австралійський уряд побоювався, що дизельні підводні човни застаріють ще до закінчення контракту на їх будівництво. Зі свого боку США погодилися передати свою технологію ядерних двигунів Австралії вперше відтоді, як вони поділилися нею зі

Сполученим Королівством у 1958 р. Австралія стане першою країною, яка не володіє ядерною зброєю, але матиме такі підводні човни [35].

Як вже зазначалося у статті, Китай продовжує нарощувати військові спроможності в Індо-Тихоокеанському регіоні, повністю мілітаризувавши як мінімум три з кількох островів, які побудовані ним у спірному Південно-Китайському морі, озброївши їх протикорабельними та зенітно-ракетними комплексами, лазерним обладнанням, а також винищувачами [36]. У такому середовищі Австралія зможе виконувати більш важливі стратегічні завдання за допомогою атомних підводних човнів. Як слушно наголошує Джош Філіпс, атомні підводні човни – це актив, вартість якого з часом тільки зростатиме. Вони працюють від реакторів, які не потребують дозаправлення протягом десятиліть, мають значний радіус дії та можуть залишатися під водою значно довше ніж дизельні підводні човни [37].

Висновки

Китай не згадувався під час оголошення про створення нового тристороннього партнерства в галузі безпеки між Австралією, Сполученим Королівством та Сполученими Штатами. Проте очевидно, що створення AUKUS є відповіддю на китайську політику в Індо-Тихоокеанському регіоні і є одним із важливих інструментом, який доповнює офіційні альянси США, робить свій внесок у забезпечення колективної військової переваги союзників над КНР та спрямований на забезпечення балансу сил в Індо-Тихоокеанського регіоні. Наскільки у сучасному світі важливо підтримувати баланс сил продемонструвала російська агресія проти України. Адже саме впевненість російського президента у неспроможності України протистояти російському військовому нападу, а також переконаність у майбутній безкарності та слабкості міжнародних безпекових інституцій, багато у чому і стали тими факторами, які підштовхнули Росію до вторгнення в Україну. Китай є єдиною державою, яка одночасно бажає змінити міжнародний порядок і має для цього економічні, дипломатичні, військової та технологічні потужності. У цьому контексті політика стримування КНР є важливою не тільки з точки зору забезпечення безпеки в Індо-Тихоокеанському регіоні, але й з огляду на міжнародну безпеку загалом. Цілком імовірно, що найближчим часом ми станемо свідками консолідації зусиль у протистоянні з КНР за допомогою нових безпекових угод США з партнерами.

Отже, AUKUS, у разі успішної реалізації запланованих проєктів, позитивно впливатиме на геополітичне середовище та безпеку в Індо-Тихоокеанському регіоні. Побоювання, що це нове партнерство створить геополітичну напругу і приведе до гонитви озброєнь є безпідставними. КНР, щонайменше з 2017 р., коли була опублікована біла книга «Політика Китаю щодо співробітництва в галузі безпеки в Азійсько-Тихоокеанському регіоні» (реально це відбулося значно раніше), офіційно тримає курс на збільшення військової присутності в регіоні. Зі свого боку всі держави AUKUS у своїх стратегічних документах

наголошують на необхідності збільшення інвестицій у національні безпекові сили. Можна з впевненістю стверджувати, що мілітаризація Індо-Тихоокеанського регіону триває вже не перший рік.

Не виправдалися прогнози і про негативний вплив створення AUKUS на єдність НАТО через болісну реакцію Франції на скасування Австралією контракту на будівництво дизельних підводних човнів. У червні 2022 р. новий прем'єр-міністр Австралії Ентоні Альбанезе заявив, що французька фірма погодилася на справедливую компенсацію у розмірі 584 млн доларів США. Ця домовленість поклала край суперечці стосовно розірвання контракту, яка підірвала відносини між обома країнами та загрожувала переговорам щодо торговельної угоди між ЄС та Австралією [38]. У липні 2022 р. в Парижі відбулася зустріч президента Франції Еммануеля Макрона та прем'єр-міністра Австралії Ентоні Альбанезе. У спільному комюніке за результатами зустрічі зазначено, що з метою розвитку двосторонніх відносин, між державами встановлюється новий порядок денний співробітництва, який ґрунтуватиметься на трьох опорах: оборона та безпека; стійкість та заходи щодо боротьби зі зміною клімату; освіта та культура [39]. Вже у серпні – вересні 2022 р. літаки Повітряно-космічних сил Франції брали участь у багатонаціональних військово-повітряних навчаннях в Австралії [40].

Конкретні напрями співпраці у форматі AUKUS нині активно обговорюються. Розвиток цієї співпраці і те, наскільки успішною й корисною вона стане як для держав-учасниць, так і для міжнародної безпеки, повинно стати предметом подальших досліджень українських науковців.

Список використаних джерел та літератури

1. La Prensa Latina. Borrell warns Russia wants to turn Ukraine into 'second Syria'. URL: <https://www.laprensa-latina.com/borrell-warns-russia-wants-to-turn-ukraine-into-second-syria/>
2. Касіян В. США, Австралія і Великобританія створили оборонний альянс AUKUS. LB.ua. URL: https://lb.ua/world/2021/09/16/494096_ssha_avstraliya_i_velikobritaniya.html
3. Шрамко Ю. США, Велика Британія і Австралія створили оборонний альянс. UNN. URL: <https://www.unn.com.ua/uk/news/1944395-ssha-velika-britaniya-i-avstraliya-stvorili-oboronniy-alyans>
4. Лазарева А., Боць Т., Ворожбит О. Контракт століття чи удар в спину – як світова преса відреагувала на нову оборонну угоду між Австралією, Великою Британією та США. Український Тиждень. URL: <https://tyzhden.ua/World/253094>
5. Шевченко О. Стратегічні бомбардувальники і ракети. Якими можуть бути наступні кроки США після AUKUS? Фокус. URL: <https://focus.ua/uk/voennye-novosti/494394-kakovy-sleduyushchie-shagi-ameriki-posle-aucus>
6. Закіянов Д. Європа за бортом: чим поганий «субмаринний» альянс США, Австралії та Британії. Mind. URL: <https://mind.ua/publications/20231224-evropa-za-bortom-chim-poganiy-submarinniy-alyans-ssha-avstraliyi-ta-britaniyi>
7. Черниш А. Що стоїть за угодою AUKUS між США, Австралією та Британією і як вона вплине на баланс сил у регіоні? ADASTRA. URL: <https://adastra.org.ua/blog/sho-stoyit-za-ugodoyu-aucus-mizh-ssha-avstraliyeyu-ta-britaniyeyu-i-yak-vona-vpline-na-balans-sil-u-regioni>
8. Куса Й. AUKUS: хорошо забытое старое в новой антикитайской обертке. Хвиля. URL: <https://hvylya.net/analytics/238930-aucus-horoshho-zabytoe-staroe-v-novoy-antikitayskoy-obertke>

9. Indo-Pacific Strategy of the United States. The White House. URL: <https://www.whitehouse.gov/briefing-room/speeches-remarks/2022/02/11/fact-sheet-indo-pacific-strategy-of-the-united-states/>
10. Joint Statement on U.S.-UK Consultations on the Indo-Pacific. The White House. URL: <https://www.whitehouse.gov/briefing-room/statements-releases/2022/03/11/joint-statement-on-u-s-uk-consultations-on-the-indo-pacific/>
11. Global Britain in a Competitive Age: the Integrated Review of Security, Defence, Development and Foreign Policy. Cabinet Office. URL: <https://www.gov.uk/government/publications/global-britain-in-a-competitive-age-the-integrated-review-of-security-defence-development-and-foreign-policy>
12. Defence in a Competitive Age. Ministry of Defence. URL: <https://www.gov.uk/government/publications/defence-in-a-competitive-age>
13. 2017 Foreign Policy White Paper. Australian Government. URL: <https://www.dfat.gov.au/sites/default/files/minisite/static/4ca0813c-585e-4fe1-86eb-de665e65001a/fpwhitepaper/foreign-policy-white-paper.html>
14. 2020 Defence Strategic Update. Australian Government. URL: <https://www.defence.gov.au/about/publications/2020-defence-strategic-update>
15. China's Policies on Asia-Pacific Security Cooperation. White Paper. The State Council Information Office of the People's Republic of China. URL: <https://www.mfa.gov.cn/ce/ceasean/eng/zgwj/t1430079.htm>
16. China's National Defense in the New Era. White paper. The State Council Information Office of the People's Republic of China. URL: https://english.www.gov.cn/archive/whitepaper/201907/24/content_WS5d3941ddc6d08408f502283d.html
17. OHCHR Assessment of human rights concerns in the Xinjiang Uyghur Autonomous Region, People's Republic of China. UN Human Rights. URL: <https://www.ohchr.org/en/documents/country-reports/ohchr-assessment-human-rights-concerns-xinjiang-uyghur-autonomous-region>
18. Kuchay B. Concerns as China builds bridge on lake at disputed India border. AlJazeera. URL: <https://www.aljazeera.com/news/2022/1/25/china-bridge-ladakh-lake-disputed-india-border>
19. Banerjee M. Sino-Indian Border Dispute: A Brief Introduction. E-International Relations. URL: <https://www.e-ir.info/2022/06/26/sino-indian-border-dispute-a-brief-introduction/>
20. Karp P. Morrison speaks out against China's 'economic coercion' at Davos. The Guardian. URL: <https://www.theguardian.com/australia-news/2022/jan/21/morrison-speaks-out-against-chinas-economic-coercion-at-davos>
21. The Economic Times. Australia asks China to explain economic coercion threat in coronavirus row. URL: <https://economictimes.indiatimes.com/news/international/world-news/australia-asks-china-to-explain-economic-coercion-threat-in-coronavirus-row/articleshow/75427621.cms>
22. Dupont A. Resisting China's Economic Coercion: Why America should support Australia. The Centre for Independent Studies. URL: <https://www.cis.org.au/publication/resisting-chinas-economic-coercion-why-america-should-support-australia/>
23. Ministry of Foreign Affairs of the People's Republic of China. Wang Yi: The U.S. Indo-Pacific Strategy is Bound to be a Failed Strategy. URL: https://www.fmprc.gov.cn/eng/zxxx_662805/202205/t20220523_10691136.html
24. Blinken A.J. The Administration's Approach to the People's Republic of China. U.S. The U.S. Department of State. URL: <https://www.state.gov/the-administrations-approach-to-the-peoples-republic-of-china/>
25. Embassy of the People's Republic of China in the United States of America. China's comprehensive, systematic and elaborate response to Secretary Antony Blinken's China policy speech. Reality Check: Falsehoods in US Perceptions of China. URL: http://us.china-embassy.gov.cn/eng/zmgx/zxxx/202206/t20220619_10706097.htm

26. Wang A.B. Biden says U.S. troops would defend Taiwan in event of attack by China. The Washington Post. URL: <https://www.washingtonpost.com/politics/2022/09/18/biden-taiwan-military-china-attack/>
27. Permanent Court of Arbitration. The South China Sea Arbitration (The Republic of Philippines v. The People's Republic of China). URL: <https://pca-cpa.org/en/cases/7/>
28. Permanent Court of Arbitration. PCA Press Release: The South China Sea Arbitration (The Republic of the Philippines v. The People's Republic of China). URL: <https://pca-cpa.org/en/news/pca-press-release-the-south-china-sea-arbitration-the-republic-of-the-philippines-v-the-peoples-republic-of-china/>
29. Today. Ex-Beijing diplomat warns US: Back off in S China Sea. URL: <https://www.todayonline.com/china/india/china/ex-beijing-diplomat-warns-us-back-s-china-sea>
30. Remarks by President Biden, Prime Minister Morrison of Australia, and Prime Minister Johnson of the United Kingdom Announcing the Creation of AUKUS. The White House. URL: <https://www.whitehouse.gov/briefing-room/speeches-remarks/2021/09/15/remarks-by-president-biden-prime-minister-morrison-of-australia-and-prime-minister-johnson-of-the-united-kingdom-announcing-the-creation-of-aukus/>
31. AuManufacturing. Defence minister says N subs will be built in Adelaide. URL: <https://www.aumanufacturing.com.au/defence-minister-says-n-subs-will-be-built-in-adelaide>
32. Three in four Australians now see China as a military threat as trust hits record-low, Lowy poll finds. SBS News. URL: <https://www.sbs.com.au/news/article/three-in-four-australians-now-see-china-as-a-military-threat-as-trust-hits-record-low-lowy-poll-finds/3gnikjrim>
33. Uranium could be set to go nuclear in Australia. Resources Rising Stars. URL: <https://www.resourcesrisingstars.com.au/news-article/uranium-could-be-set-go-nuclear-australia>
34. Prime Minister's Office. Fact Sheet: Implementation of the Australia – United Kingdom – United States Partnership (AUKUS). URL: <https://www.gov.uk/government/publications/implementation-of-the-australia-united-kingdom-united-states-partnership-aukus-fact-sheet/fact-sheet-implementation-of-the-australia-united-kingdom-united-states-partnership-aukus>
35. The United States, Australia, and the United Kingdom Announce “AUKUS” Alliance Focused on Indo-Pacific Security. Cambridge University Press. URL: <https://www.cambridge.org/core/journals/american-journal-of-international-law/article/united-states-australia-and-the-united-kingdom-announce-aukus-alliance-focused-on-indopacific-security/EFE7F0BAD2B13AC5233846BC8CE4AD89>
36. China has fully militarized three islands in South China Sea, US admiral says. Guardian. URL: <https://www.theguardian.com/world/2022/mar/21/china-has-fully-militarized-three-islands-in-south-china-sea-us-admiral-says>
37. Phillips Josh. The AUKUS Submarine from an Australian Strategic Viewpoint. Small Wars. URL: <https://smallwarsjournal.com/jrnl/art/aukus-submarine-australian-strategic-viewpoint>
38. Australia unveiled a massive compensation deal with French submarine maker Naval Group Saturday, ending a contract dispute that soured relations between Canberra and Paris for almost a year. France 24. URL: <https://www.france24.com/en/asia-pacific/20220611-australia-announces-compensation-deal-with-france-over-scrapped-submarine-contract>
39. Joint statement by France and Australia. Elysee. URL: <https://www.elysee.fr/en/emmanuel-macron/2022/07/01/joint-statement-by-france-and-australia>
40. France successfully conducts long-range strategic deployment to Asian-Pacific region. Allied Air Command Public Affairs Office. URL: https://ac.nato.int/archive/2022/FRA_deploy_PB22-2

References

1. La Prensa Latina. (2022). *Borrell warns Russia wants to turn Ukraine into 'second Syria'*. Available from: <https://www.laprensa-latina.com/borrell-warns-russia-wants-to-turn-ukraine-into-second-syria/> [In English].
2. Kasiyan, V. (2021). SSHA, Avstraliya i Velykobrytaniya stvoryly oboronnyj al"yans AUKUS.

- LB.ua. [Online]. Available from: https://lb.ua/world/2021/09/16/494096_ssha_avstraliya_i_velikobritaniya.html [In Ukrainian].
3. Shramko, Yu. (2021). SShA, Velyka Brytaniya i Avstraliya stvorily oboronnyj al'yans. UNN. [Online]. Available from: <https://www.unn.com.ua/uk/news/1944395-ssha-velika-britaniya-i-avstraliya-stvorili-oboronnyj-alyans> [In Ukrainian].
  4. Lazareva, A., Bots, T., Vorozhbyt, O. (2021). Kontrakt stolittya chy udar v spynu – yak svitova presa vidreahuvala na novu oboronnu uhodu mizh Avstraliyyeu, Velykoyu Brytaniyyeu ta SShA. *The Ukrainian Week*. [Online]. Available from: <https://tyzhden.ua/World/253094> [In Ukrainian].
  5. Shevchenko, O. (2021). Stratehichni bombarduval"nyky i rakety. Yakymy mozhut" buty nastupni kroky SShA pislya AUKUS? *Fokus*. [Online]. Available from: <https://fokus.ua/uk/voennye-novosti/494394-kakovy-sleduyushchie-shagi-ameriki-posle-aucus> [In Ukrainian].
  6. Zakiyanov, D. (2021). Yevropa za bortom: chym pohanyj "submarynnyj" al'yans SShA, Avstraliyi ta Brytaniyi. *Mind*. [Online]. Available from: <https://mind.ua/publications/20231224-evropa-za-bortom-chim-poganiy-submarinnij-alyans-ssha-avstraliyi-ta-britaniyi> [In Ukrainian].
  7. Chernysh, A. (2021). Shho stoyit" za uhodoyu AUKUS mizh SShA, Avstraliyyeu ta Brytaniyyeu i yak vona vplyne na balans syl u rehioni? *ADASTRA*. [Online]. Available from: <https://adastra.org.ua/blog/sho-stoyit-za-ugodoyu-aucus-mizh-ssha-avstraliyyeu-ta-britaniyyeu-i-yak-vona-vpline-na-balans-sil-u-regioni> [In Ukrainian].
  8. Kusa, Y. (2021). AUKUS: khorosho zabytoe staroe v novej antykytayskoj obertke. *Khvylya*. [Online]. Available from: <https://hvylya.net/analytics/238930-aucus-horosho-zabytoe-staroe-v-novoy-antikityayskoj-obertke> [In Russian].
  9. Indo-Pacific Strategy of the United States. (2022). *The White House*. [Online]. Available from: <https://www.whitehouse.gov/briefing-room/speeches-remarks/2022/02/11/fact-sheet-indo-pacific-strategy-of-the-united-states/> [In English].
  10. Joint Statement on U.S.-UK Consultations on the Indo-Pacific. (2022). *The White House*. [Online]. Available from: <https://www.whitehouse.gov/briefing-room/statements-releases/2022/03/11/joint-statement-on-u-s-uk-consultations-on-the-indo-pacific/> [In English].
  11. Global Britain in a Competitive Age: the Integrated Review of Security, Defence, Development and Foreign Policy. (2021). *Cabinet Office*. [Online]. Available from: <https://www.gov.uk/government/publications/global-britain-in-a-competitive-age-the-integrated-review-of-security-defence-development-and-foreign-policy> [In English].
  12. Defence in a Competitive Age. (2021). *Ministry of Defence*. [Online]. Available from: <https://www.gov.uk/government/publications/defence-in-a-competitive-age> [In English].
  13. 2017 Foreign Policy White Paper. (2017). *Australian Government*. [Online]. Available from: <https://www.dfat.gov.au/sites/default/files/minisite/static/4ca0813c-585e-4fe1-86eb-de665e65001a/fpwhitepaper/foreign-policy-white-paper.html> [In English].
  14. 2020 Defence Strategic Update. Australian Government. (2020). *Australian Government*. [Online]. Available from: <https://www.defence.gov.au/about/publications/2020-defence-strategic-update> [In English].
  15. China's Policies on Asia-Pacific Security Cooperation. White Paper (2017). *The State Council Information Office of the People's Republic of China*. [Online]. Available from: <https://www.mfa.gov.cn/ce/ceasean/eng/zgwj/t1430079.htm> [In English].
  16. China's National Defense in the New Era. White paper. (2019). *The State Council Information Office of the People's Republic of China*. [Online]. Available from: https://english.www.gov.cn/archive/whitepaper/201907/24/content_WS5d3941ddc6d08408f502283d.html [In English].
  17. OHCHR Assessment of human rights concerns in the Xinjiang Uyghur Autonomous Region, People's Republic of China. (2022). *UN Human Rights*. [Online]. Available from: <https://www.ohchr.org/en/documents/country-reports/ohchr-assessment-human-rights-concerns-xinjiang-uyghur-autonomous-region> [In English].

18. Kuchay, B. (2022). Concerns as China builds bridge on lake at disputed India border. *AlJazeera*. [Online]. Available from: <https://www.aljazeera.com/news/2022/1/25/china-bridge-ladakh-lake-disputed-india-border> [In English].
19. Banerjee, M. (2022). Sino-Indian Border Dispute: A Brief Introduction. *E-International Relations*. [Online]. Available from: <https://www.e-ir.info/2022/06/26/sino-indian-border-dispute-a-brief-introduction/> [In English].
20. Karp, P. (2022). Morrison speaks out against China's 'economic coercion' at Davos. *The Guardian*. [Online]. Available from: <https://www.theguardian.com/australia-news/2022/jan/21/morrison-speaks-out-against-chinas-economic-coercion-at-davos> [In English].
21. The Economic Times. (2020). Australia asks China to explain economic coercion threat in coronavirus row. [Online]. Available from: <https://economictimes.indiatimes.com/news/international/world-news/australia-asks-china-to-explain-economic-coercion-threat-in-coronavirus-row/articleshow/75427621.cms> [In English].
22. Dupont, A. (2021). Resisting China's Economic Coercion: Why America should support Australia. *The Centre for Independent Studies*. [Online]. Available from: <https://www.cis.org.au/publication/resisting-chinas-economic-coercion-why-america-should-support-australia/> [In English].
23. Ministry of Foreign Affairs of the People's Republic of China. (2022). Wang Yi: The U.S. Indo-Pacific Strategy is Bound to Be a Failed Strategy. [Online]. Available from: https://www.fmprc.gov.cn/eng/zxxx_662805/202205/t20220523_10691136.html [In English].
24. Blinken, A.J. (2022). The Administration's Approach to the People's Republic of China. *U.S. The U.S. Department of State*. [Online]. Available from: <https://www.state.gov/the-administrations-approach-to-the-peoples-republic-of-china/> [In English].
25. Embassy of the People's Republic of China in the United States of America. (2022). China's comprehensive, systematic and elaborate response to Secretary Antony Blinken's China policy speech. Reality Check: Falsehoods in US Perceptions of China. [Online]. Available from: http://us.china-embassy.gov.cn/eng/zmgx/zxxx/202206/t20220619_10706097.htm [In English].
26. Wang, A.B. Biden says U.S. troops would defend Taiwan in event of attack by China. *The Washington Post*. [Online]. Available from: <https://www.washingtonpost.com/politics/2022/09/18/biden-taiwan-military-china-attack/> [In English].
27. Permanent Court of Arbitration. (2013). The South China Sea Arbitration (The Republic of Philippines v. The People's Republic of China). [Online]. Available from: <https://pca-cpa.org/en/cases/7/> [In English].
28. Permanent Court of Arbitration. (2016). PCA Press Release: The South China Sea Arbitration (The Republic of the Philippines v. The People's Republic of China). Available from: <https://pca-cpa.org/en/news/pca-press-release-the-south-china-sea-arbitration-the-republic-of-the-philippines-v-the-peoples-republic-of-china/> [In English].
29. Today. (2016). Ex-Beijing diplomat warns US: Back off in S China Sea. [Online]. Available from: <https://www.todayonline.com/chinaindia/china/ex-beijing-diplomat-warns-us-back-s-china-sea> [In English].
30. Remarks by President Biden, Prime Minister Morrison of Australia, and Prime Minister Johnson of the United Kingdom Announcing the Creation of AUKUS. (2021). *The White House*. [Online]. Available from: <https://www.whitehouse.gov/briefing-room/speeches-remarks/2021/09/15/remarks-by-president-biden-prime-minister-morrison-of-australia-and-prime-minister-johnson-of-the-united-kingdom-announcing-the-creation-of-aucus/> [In English].
31. AuManufacturing. Defence minister says N-subcs will be built in Adelaide. [Online]. Available from: <https://www.aumanufacturing.com.au/defence-minister-says-n-subcs-will-be-built-in-adelaide> [In English].
32. Three in four Australians now see China as a military threat as trust hits record-low, Lowy poll finds. (2022). *SBS News*. [Online]. Available from: <https://www.sbs.com.au/news/article/three-in-four-australians-now-see-china-as-a-military-threat-as-trust-hits-record-low-loyy-poll->

- finds/3gnikjrim [In English].
33. Uranium could be set to go nuclear in Australia. (2022). *Resources Rising Stars*. [Online]. Available from: <https://www.resourcesrisingstars.com.au/news-article/uranium-could-be-set-go-nuclear-australia> [In English].
  34. Prime Minister's Office. (2022). Fact Sheet: Implementation of the Australia – United Kingdom – United States Partnership (AUKUS). [Online]. Available from: <https://www.gov.uk/government/publications/implementation-of-the-australia-united-kingdom-united-states-partnership-aucus-fact-sheet/fact-sheet-implementation-of-the-australia-united-kingdom-united-states-partnership-aucus> [In English].
  35. The United States, Australia, and the United Kingdom Announce “AUKUS” Alliance Focused on Indo-Pacific Security. (2022). *Cambridge University Press*. [Online]. Available from: <https://www.cambridge.org/core/journals/american-journal-of-international-law/article/united-states-australia-and-the-united-kingdom-announce-aucus-alliance-focused-on-indopacific-security/EFE7F0BAD2B13AC5233846BC8CE4AD89> [In English].
  36. China has fully militarized three islands in South China Sea, US admiral says. (2022). *Guardian*. [Online]. Available from: <https://www.theguardian.com/world/2022/mar/21/china-has-fully-militarized-three-islands-in-south-china-sea-us-admiral-says> [In English].
  37. Phillips, Josh. (2022). The AUKUS Submarine from an Australian Strategic Viewpoint. *Small Wars*. [Online]. Available from: <https://smallwarsjournal.com/jrnl/art/aukus-submarine-australian-strategic-viewpoint> [In English].
  38. Australia unveiled a massive compensation deal with French submarine maker Naval Group Saturday, ending a contract dispute that soured relations between Canberra and Paris for almost a year. (2022). *France 24*. [Online]. Available from: <https://www.france24.com/en/asia-pacific/20220611-australia-announces-compensation-deal-with-france-over-scrapped-submarine-contract> [In English].
  39. Joint statement by France and Australia. (2022). *Elysee*. [Online]. Available from: <https://www.elysee.fr/en/emmanuel-macron/2022/07/01/joint-statement-by-france-and-australia> [In English].
  40. France successfully conducts long-range strategic deployment to Asian-Pacific region. (2022). *Allied Air Command Public Affairs Office*. [Online]. Available from: https://ac.nato.int/archive/2022/FRA_deploy_PB22-2 [In English].

Poshedin O. A New Enhanced Trilateral Security Partnership between Australia, the United Kingdom, and the USA (AUKUS): Reasons for Creation, Consequences for International Security.

The article examines the reasons for creating a new trilateral security partnership between Australia, the United Kingdom, and the United States (AUKUS) and predicts the impact of AUKUS on international security. The strategic political and defense documents of the AUKUS states regarding their policies in the Indo-Pacific region are analyzed. China's policy in the Asia-Pacific region is also analyzed.

It has been established that the Indo-Pacific region plays an important role both for the AUKUS states and for the whole world. During the remarks on the creation of AUKUS, the leaders of the states of the new trilateral partnership did not mention China, emphasizing the need to maintain security and stability in the Indo-Pacific region. However, the reason for creating AUKUS is the aggressive policy of the People's Republic of China in the region, which ranges from economic coercion to direct threats to use force against Taiwan. The main areas of cooperation identified by AUKUS will enhance the defense capabilities of each of the three states. A key project of AUKUS – to deliver a nuclear-powered submarine fleet for Australia is an important tool for deterring China and maintaining a balance of power in the Indo-Pacific region.

The article predicts that the creation of AUKUS will have a positive impact on security in the Indo-Pacific region and international security in general. This partnership will not create geopolitical

tension and will not lead to an arms race in the region. China, even before the creation of AUKUS, carried out the militarization of the Indo-Pacific region and rejected the involvement of international organizations in resolving disputes with neighboring states, interpreting all disputes in its favor. Will not undermine the creation of AUKUS and the unity of NATO due to the cancellation by Australia of the contract with France for the construction of diesel submarines. The financial dispute with French submarine maker has been settled, and defense cooperation between the two states is being strengthened.

Keywords: *AUKUS, Indo-Pacific region, People's Republic of China, International Security.*